

ΑΜΦΙΒΙΟΝ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΒΙΟΤΟΠΩΝ - ΥΓΡΟΤΟΠΩΝ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ • ΜΑΙΟΣ 1998
ΤΕΥΧΟΣ 20 • ΔΡΧ. 400

**ΕΓΚΑΙΝΙΑΣΟΗΚΑΝ
ΟΙ ΝΕΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΒΥ**

**ΕΘΝΙΚΗ ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΗ ΓΙΑ
ΤΟΥΣ ΥΓΡΟΤΟΠΙΚΟΥΣ ΠΟΡΟΥΣ**

**ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΤΙΩΝ ΖΩΝΩΝ**

**ΧΡΗΜΑΤΟΔΟΤΙΚΑ ΜΕΣΑ
ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ: LIFE**

**ΣΕΝΕΓΑΛΗ
2Η ΔΙΕΘΝΗΣ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ
ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥΣ**

**ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΚΑΙ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΗ
ΤΗΣ ΚΟΙΝΗΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

**ΣΥΜΒΑΣΗ ΡΑΜΣΑΡ
3Η ΠΑΝΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΣΥΝΑΝΤΗΣΗ
ΕΘΝΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΥΓΡΟΤΟΠΟΥΣ**

Το νεόδμητο κτήριο του ΕΚΒΥ, Φωτ. αρχείο ΕΚΒΥ / Σ. Μηλιώνης

Εγκαινιάσθηκαν οι νέες εγκαταστάσεις του Ελληνικού Κέντρου Βιοτόπων-Υγροτόπων

Το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων (ΕΚΒΥ) ανέπτυξε έργο και δραστηριότητες συμπληρώνοντας επτά έτη θερμής φιλοξενίας στις εγκαταστάσεις του αγροκτήματος του Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. Στα έτη αυτά κινήθηκε μεταξύ οράματος και πραγματικότητας, ανάγκης για έγκαιρη επέμβαση και ανάληψης ευθύνης. Προχώρησε σε μια σημαντική τομή στον ελληνικό γεωγραφικό χώρο και ενεργοποίησε δυνάμεις που παρέμεναν ακινητοποιημένες αλλά έτοιμες να συνεισφέρουν στην αποκατάσταση των πιο ευαίσθητων περιοχών της χώρας. Το έναυσμα για κινητοποίηση έδωσαν οι υγρότοποι.

Παλιά και συλλογική ήταν η ιδέα δημιουργίας ενός ιδρύματος που να συμβάλλει στην αειφορική ανάπτυξη, διαχείριση και ανάδειξη των ανανεώσιμων φυσικών μας πόρων. Η ιδέα αυτή ως αίτημα συγκεκριμενοποιήθηκε το 1989-1990 και τέθηκε υπόψη του ΥΠΕΧΩΔΕ από διεθνείς και εθνικές περιβαλλοντικές οργανώσεις και επιστήμονες, το οποίο υιοθέτησε το αίτημα και υπέβαλε συγκεκριμένη πρόταση προς την 11η Γενική Διεύθυνση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η οποία και εγκρίθηκε. Η υλοποίηση του έργου ανατέθηκε στο Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας λόγω της αναγνωρισμένης μακρόχρονης προσφοράς του στα θέματα φυσικού περιβάλλοντος.

Η ανάπτυξη των δραστηριοτήτων του ΕΚΒΥ βασίσθηκε στην ευρύτερη δυνατή συμμετοχή επιστημόνων και οργανώσεων από την Ελλάδα και το εξωτερικό. Έτσι, η πρόοδος που σημείωσε ήταν αποτέλεσμα συλλογι-

κής εργασίας πολλών στελεχών της δημόσιας διοίκησης (κυρίως των Υπουργείων ΠΕΧΩΔΕ και Γεωργίας) και της τοπικής αυτοδιοίκησης, ελληνικών και ξένων επιστημόνων από εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα καθώς και μελών εθνικών και διεθνών περιβαλλοντικών οργανώσεων.

Την 5η Ιουνίου 1998, το Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων-Υγροτόπων εγκαινίασε τις νέες εγκαταστάσεις του σε νεόδμητο κτήριο στο Αγρόκτημα του ΑΠΘ. Στη σύντομη και σεμνή τελετή των εγκαινίων, η κυρία Νίκη Γουλανδρή, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου του ΕΚΒΥ, μίλησε για την ιδέα και το ιστορικό της ίδρυσης στην Ελλάδα ενός Κέντρου για την προστασία και αιφορική διαχείριση των βιοτόπων και υγροτόπων. Παρουσίασε τη μικρή ιστορία δημιουργίας του ΕΚΒΥ και ευχαρίστησε όλους όσους με τη συμπαράσταση και την εμπιστοσύνη τους βοήθησαν στην επιτυχή ίδρυση και λειτουργία του. Ιδιαίτερες ευχαριστίες εξέφρασε προς τον κ. L. Hoffmann (Επίτιμο Αντιπρόεδρο του Παγκόσμιου Ταμείου για τη Φύση-WWF), στον υπουργό ΠΕΧΩΔΕ κ. Κ. Λαλιώτη, στους καθηγητές του ΑΠΘ κ. Π.Α. Γεράκη και Σ. Ντάφη, στους κατά καιρούς Προέδρους του Τμήματος Γεωπονίας του ΑΠΘ, στον Διευθυντή του Αγροκτήματος Θεσσαλονίκης κ. Δ. Κουνδουρά, στο προσωπικό και τους συνεργάτες του ΕΚΒΥ, καθώς και στους συντελεστές των κτηριακών εγκαταστάσεων.

Ο κ. L. Hoffmann, ο οποίος ήταν από τους πρώτους που ανέλαβαν πρωτοβουλίες για την ίδρυση του ΕΚΒΥ, επεσήμανε στον σύντομο χαιρετισμό του, τις θετικές δράσεις του ΕΚΒΥ για την αιφορική διαχείριση των φυσικών πόρων, οι οποίες ξεπέρασαν τα σύνορα της ελληνικής επικράτειας καταξιώνοντάς το ως κέντρο διεθνούς ακτινοβολίας.

Ο υπουργός ΠΕΧΩΔΕ κ. Κ. Λαλιώτης εγκαινίασε τις νέες εγκαταστάσεις του ΕΚΒΥ αναφερόμενος στη σημασία και τον ρόλο που αυτό διαδραματίζει από την ίδρυσή του αλλά και στον συμβολικό εορτασμό της 5ης Ιουνίου ως Παγκόσμιας Ημέρας

Φωτ. αρχείο ΕΚΒΥ / Σ. Μηλιώνης

Περιβάλλοντος. Ο Υπουργός τόνισε μεταξύ άλλων ότι οι ανθρώπινες δράσεις επιμερίζονται σε ένα τριπλό τόξο, που περιλαμβάνει τα εξής χρώματα: *γαλάζιο* για την προστασία του υγρού στοιχείου, *πράσινο* για την προστασία των αστικών και περιαστικών χώρων από τη ρύπανση και *κόκκινο* για την προστασία της πανίδας και της χλωρίδας. Η συνάντηση των τριών αυτών χρωμάτων θα συμβάλλει στην επίτευξη του κοινού στόχου της προστασίας της φύσης, με τον άνθρωπο ως αναπόσπαστο μέλος της.

Η αρμονική συνύπαρξη και η στενή συνεργασία του ΕΚΒΥ με τις υπηρεσίες του Αγροκτήματος καθώς και τα θετικά της αποτελέσματα, παρουσιάστηκαν από τον καθηγητή κ. Γ. Μαρτζόπουλο, Πρόεδρο του Τμήματος Γεωπονίας του ΑΠΘ.

Σύντομους χαιρετισμούς απέστειλαν ο βουλευτής κ. Στ. Μάνος, ο οποίος διετέλεσε Υπουργός ΠΕΧΩΔΕ κατά την περίοδο που ξεκίνησε η λειτουργία του ΕΚΒΥ, όπως επίσης και ο κ. Μ. Moser, Γενικός Διευθυντής Αφρικής, Ευρώπης και Μέσης Ανατολής των Διεθνών Υγροτόπων (Wetlands International).

Στην τελετή των εγκαινίων παρευρέθησαν 250 άτομα μεταξύ των οποίων ο Υφυπ. Γεωργίας κ. Β. Γερανίδης, βουλευτές και εκπρόσωποι κομμάτων, ο Αντινομάρχης Θεσσαλονίκης κ. Ε. Τζιόλας, δήμαρχοι και πρόεδροι Κοινοτήτων, αντιπρόσωποι διπλωματικών υπηρεσιών ευρωπαϊκών χωρών, εκπρόσωποι της πανεπιστημιακής κοινότητας και ερευνητικών ινστιτούτων, επιμελητηρίων, διαφόρων οργανισμών και παραγωγικών τάξεων, εκπρόσωποι περιβαλλοντικών οργανώσεων και πλήθος φίλων, συνεργατών και υποστηρικτών του ΕΚΒΥ.

Οι νέες κτηριακές εγκαταστάσεις του ΕΚΒΥ καταλαμβάνουν 1.200 τ.μ. και ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου ήταν 249.000.000 δρχ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΓΔ XI) χρηματοδότησε το έργο κατά 75%, το ΥΠΕΧΩΔΕ κατά 20% και το Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση 5%.

Το νεόδμητο κτήριο που εγκαι-

Φωτ.: αρχείο ΕΚΒΥ / Σ. Μηλιώνης

νίασε στις 5 Ιουνίου ο κ. Κ. Λαλιώτης, προδιαγράφει ένα μέλλον παραγωγικότερο για τους ανθρώπους του ΕΚΒΥ. Σίγουρα η ενίσχυση της υλικοτεχνικής υποδομής θα βοηθήσει και η διευκόλυνση που παρέχουν τα σύγχρονα δίκτυα, ο μοντέρνος εξοπλισμός και οι λειτουργικοί χώροι είναι σημαντική. Ωστόσο ένα κτήριο παραμένει μία κατασκευή. Ζωή του δίνουν οι άνθρωποι που εργάζονται σε αυτό. Και οι άνθρωποι είναι δημιουργικοί και παραγωγικοί όταν παρακινούνται από οράματα, πρότυπα και υποστήριξη. Οι άνθρωποι του ΕΚΒΥ ευτύχησαν να έχουν όραμα, να εμπνέονται από πρότυπα όπως αυτά του αείμνηστου

Άγγελου Γουλανδρή, της κ. Νίκης Γουλανδρή, του κ. L. Hoffmann. Ευτύχησαν επίσης να έχουν την ευρεία υποστήριξη τόσο κατά την ίδρυση όσο και στη λειτουργία του ΕΚΒΥ.

Αντί ευχαριστιών προς όλους όσους το στήριξαν και συνεχίζουν να το στηρίζουν, το ΕΚΒΥ δεσμεύεται ότι θα συνεχίσει με αμείωτη αφοσίωση και ζήλο το έργο του, μια δέσμευση που θα πρέπει να είναι αμοιβαία και από την ελληνική πολιτεία. Τα εχέγγυα που παρέχονται είναι η μέχρι σήμερα εργασία του και η βαθιά επιθυμία των ανθρώπων του να εξακολουθήσουν να είναι υπερήφανοι για τη δουλειά που κάνουν.

Εθνική Στρατηγική για τους Υγροτοπικούς Πόρους

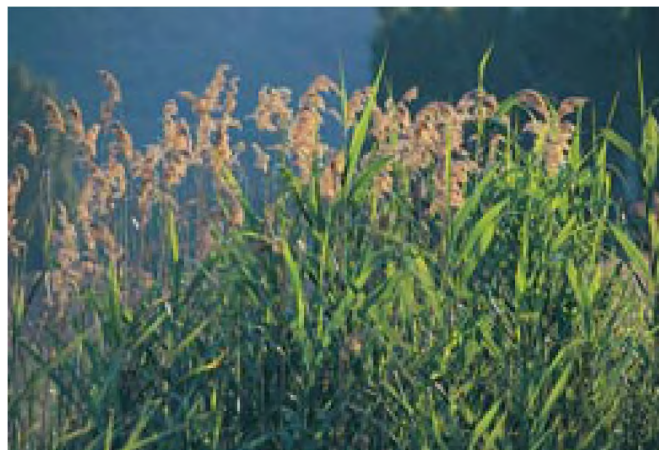
Σε προχωρημένο στάδιο επεξεργασίας βρίσκεται η Εθνική Στρατηγική για τους Υγροτοπικούς Πόρους, πρωτοβουλία την οποία ανέλαβε η Διεύθυνση Περιβαλλοντικού Σχεδιασμού του ΥΠΕΧΩΔΕ και η οποία υλοποιείται σε συνεργασία με το ΕΚΒΥ.

Η σύνταξη της στρατηγικής αυτής έρχεται να εκπληρώσει τη δέσμευση της χώρας μας, ως συμβαλλόμενο μέρος της Σύμβασης Ραμσάρ. Εκφράζει την τελική στρατηγική επιλογή της χώρας σε σχέση με τους υγροτόπους, όπως αυτή διαμορφώνεται μέσα από το ευρύτερο υφιστάμενο πλαίσιο στρατηγικών επιλογών. Γενικός σκοπός της είναι «η διατήρηση και ανόρθωση όλων των λειτουργιών και αξιών των υγροτοπικών πόρων της Ελλάδας ως συμβολή στην αειφορική ανάπτυξη της χώρας». Οι ειδικοί σκοποί αφορούν τα ακόλουθα θέματα:

- τη βελτίωση της επιστημονικής και τεχνικής γνώσης για τους υγροτόπους,
- τη διάδοση αυτής σε όσους εμπλέκονται στη διαχείριση υγροτόπων,
- την ευαισθητοποίηση του κοινού και ειδικών κοινωνικών ομάδων για τις ωφέλειες από την αειφορική διαχείριση των υφιστάμενων υγροτόπων, ιδιαίτερα των όσων εμπíπτουν σε ειδικά καθεστώτα προστασίας,
- τη στήριξη των κατοίκων που ζουν κοντά στους υγροτόπους στο να εφαρμόζουν αειφορικές πρακτικές διαχείρισης των υγροτοπικών πόρων και να συμμετέχουν ενεργώς στις δραστηριότητες ανάδειξης των υγροτοπικών αξιών,
- την ανόρθωση, αποκατάσταση, ή και δημιουργία υγροτόπων και την αειφορικότερη διαχείριση των φυσικών πόρων της λεκάνης απορροής τους,
- την πρόληψη αλλοιώσεων του οικολογικού χαρακτήρα των υγροτόπων από φυσικές και κυρίως από ανθρωπογενείς δραστηριότητες,
- την ενίσχυση και διεύρυνση των υπαρχόντων πλαισίων διεθνούς συνεργασίας.

Στο κείμενο της στρατηγικής για τον κάθε ειδικό σκοπό περιγράφεται η αναγκαιότητα και τα αναμενόμενα οφέλη από την εκπλήρωσή του και κατόπιν δίδονται συνοπτικά οι δράσεις που πρέπει να δρομολογηθούν για να επιτευχθεί ο σκοπός. Οι ειδικοί σκοποί και οι δράσεις που προδιαγράφονται για την εκπλήρωσή τους, συμβαδίζουν σε μεγάλο βαθμό με τους ειδικούς σκοπούς και τις δράσεις του Στρατηγικού Σχεδίου Ραμσάρ 1997-2002.

Η στρατηγική αναμένεται να δημιουργήσει ένα ενιαίο

Φωτ. αρχείο ΕΚΒΥ / Σ. Μηλιώνης

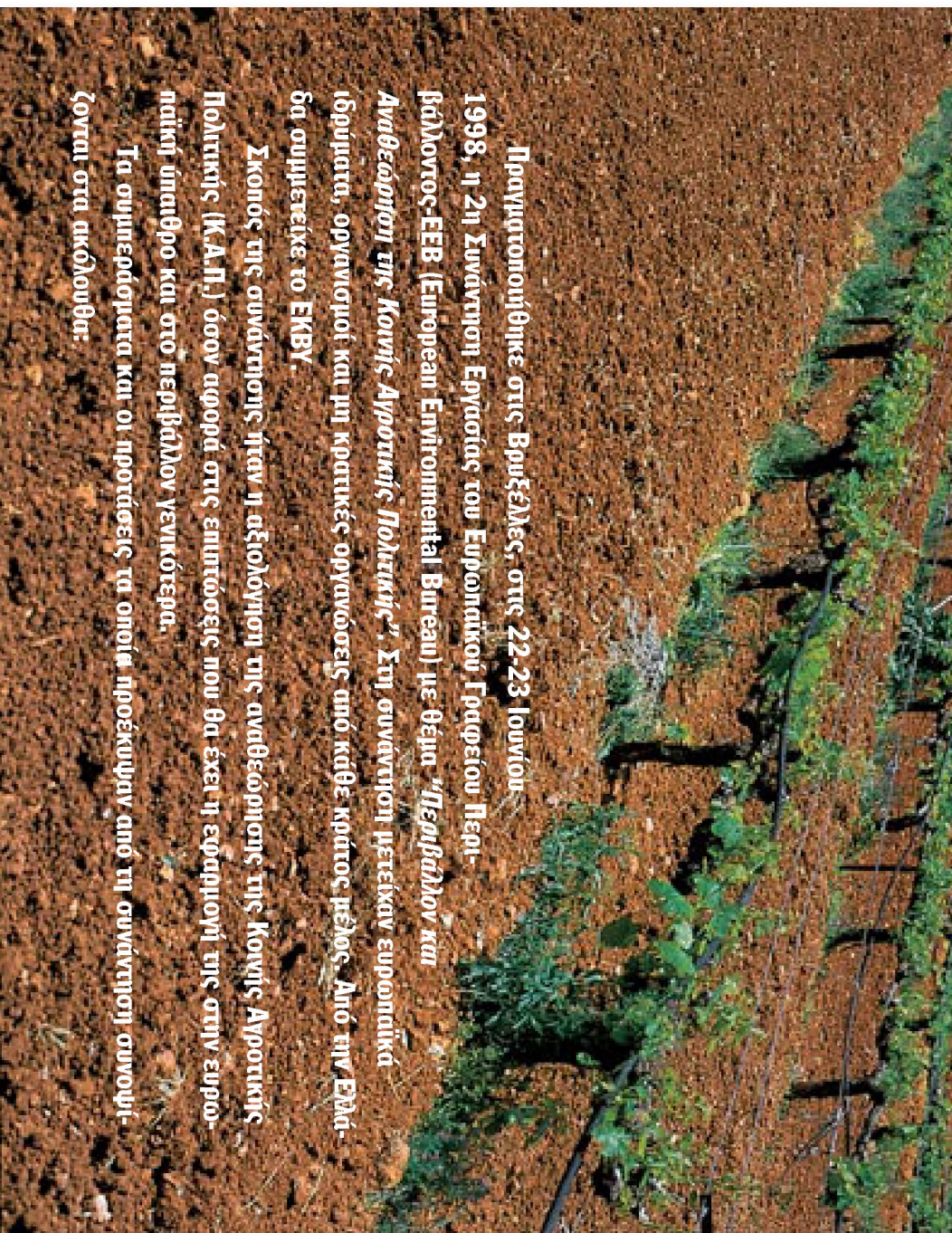
πλαίσιο αναφοράς, για τις πανταχόθεν εκπορευόμενες θετικές ενέργειες, δηλαδή να συμβάλλει στον συντονισμό των ενεργειών των διαφόρων υπηρεσιών και φορέων στο στάδιο του σχεδιασμού, ώστε να αποφεύγονται τα αποσπασματικά μέτρα, οι επικαλύψεις μεταξύ θετικών ενεργειών και επομένως οι άσκοπες δαπάνες και να διασφαλίζεται η ολοκληρωμένη διαχείριση των υγροτοπικών πόρων.

Επιπλέον, ελπίζεται ότι θα προωθήσει την ενσωμάτωση της διάστασης της αειφορικής διαχείρισης των υγροτοπικών πόρων στις τομεακές πολιτικές (τις συναφείς με τη γεωργία, τον τουρισμό, τις μεταφορές, κ.λπ.) και θα ενημερώσει τα άλλα υπουργεία με αναπτυξιακή κατεύθυνση, τους φορείς της αυτοδιοίκησης και τους ενδιαφερόμενους ιδιώτες επενδυτές για τις εθνικές προτεραιότητες σε ότι αφορά τους υγροτοπικούς πόρους. Αυτό μπορεί να βοηθήσει στο να αποφεύγεται ο σχεδιασμός έργων οικονομικής ανάπτυξης σε υγροτόπους τα οποία είναι ενδεχομένως μη συμβατά με τη διατήρηση όλων των υγροτοπικών αξιών. Τέλος, θα διευκολύνει την από κοινού με άλλες χώρες αντιμετώπιση των προβλημάτων των υγροτόπων σε ευρωπαϊκό επίπεδο ή γενικότερα σε επίπεδο μικρότερων ή μεγαλύτερων γεωγραφικών περιοχών.

Η εν λόγω στρατηγική μπορεί να θεωρηθεί ως ένα μέσο έκφρασης της βούλησης του ΥΠΕΧΩΔΕ, να εντατικοποιήσει, να οργανώσει συστηματικότερα και να επαυξήσει τις δράσεις που αποσκοπούν στην αειφορική διαχείριση των ελληνικών υγροτόπων, με προτεραιότητα στους πλέον αξιόλογους από οικολογική άποψη. Επομένως, η πρωτοβουλία, αφενός για τη διάδοση, αφετέρου για τη δρομολόγηση της υλοποίησης των περιγραφόμενων δράσεων, θα αναληφθεί από το εν λόγω Υπουργείο. Ασφαλώς, ο προγραμματισμός και η υλοποίηση των ενεργειών αυτών καθαυτών δεν αποτελεί αποκλειστική αρμοδιότητα του ΥΠΕΧΩΔΕ, αλλά απαιτούν τη συντονισμένη εργασία υπηρεσιών και υπουργείων (πρωταρχικά δε του Υπ. Γεωργίας), σε κεντρικό επίπεδο καθώς και σε περιφερειακό και τοπικό.

Η εθνική στρατηγική για τους υγροτοπικούς πόρους αποτελεί μέρος της ευρύτερης Εθνικής Στρατηγικής για τη Βιολογική Ποικιλότητα, η οποία βρίσκεται επίσης σε διαδικασία προετοιμασίας, κατόπιν της σχετικής δέσμευσης της χώρας μας μετά την προσχώρησή της στη Διεθνή Σύμβαση της Βιοποικιλότητας και την κύρωση αυτής το 1994.

Πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες, στις 22-23 Ιουνίου 1998, η 2η Συνάντηση Εργασίας του Ευρωπαϊκού Γραφείου Περιβάλλοντος-ΕΕΒ (European Environmental Bureau) με θέμα *“Περιβάλλον και Αναθεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής”*. Στη συνάντηση μετείχαν ευρωπαϊκά ιδρύματα, οργανισμοί και μη κρατικές οργανώσεις από κάθε κράτος μέλος. Από την Ελλάδα συμμετείχε το ΕΚΒΥ.

Σκοπός της συνάντησης ήταν η αξιολόγηση της αναθεώρησης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (Κ.Α.Π.) όσον αφορά στις επιπτώσεις που θα έχει η εφάρμογή της στην ευρωπαϊκή υπαίθρο και στο περιβάλλον γενικότερα.

Τα συμπεράσματα και οι προτάσεις τα οποία προέκυψαν από τη συνάντηση συνοψίζονται στα ακόλουθα:

Περιβάλλον και Αναθεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής

Γενική αξιολόγηση

της αναθεώρησης της Κ.Α.Π.

Γενικά το Ευρωπαϊκό Γραφείο Περιβάλλοντος-ΕΕΒ θεωρεί ότι η νέα Κ.Α.Π. περιέχει ορισμένα ενθαρρυντικά για το περιβάλλον στοιχεία (π.χ. δυνατότητα σύνδεσης των χρηματοδοτήσεων με περιβαλλοντικά κριτήρια, περιβαλλοντική προσέγγιση στην ανάπτυξη της αγροτικής υπαίθρου, κ.λπ.). Εντούτοις, οι προτάσεις για την αναθεώρηση δείχνουν να παροτρύνουν τη συνέχιση της εντατικοποίησης της γεωργίας. Παραδείγματα αποτελούν α) η συνέχιση της διάθεσης των οικονομικών πόρων της Κ.Α.Π. χωρίς οποιοδήποτε περιβαλλοντικό κριτήριο, στους παραγωγούς οι οποίοι καλλιεργούν με συμβατικές μεθόδους, και β) η στήριξη της Κ.Α.Π. όλο και περισσότερο στις εξαγωγές, δίνοντας έτσι ένα επιπλέον κίνητρο για μεγαλύτερη παραγωγή και εντατικοποίηση της γεωργίας.

Σύμφωνα με το ΕΕΒ, ο πρωταρχικός στόχος της Κ.Α.Π. θα πρέπει να είναι η παραγωγή προϊόντων όχι μέσα από εντατικά συστήματα παραγωγής αλλά μέσα από την αειφορική άσκηση της εκτατικής γεωργίας, η οποία θα έχει ως στόχο την ποιότητα των παραγόμενων προϊόντων και όχι την ποσότητα.

Σε αναίρεση των αρνητικών σημείων των προτάσεων αναθεώρησης της Κ.Α.Π., το ΕΕΒ προτείνει τις ακόλουθες τρεις βασικές ρυθμίσεις:

1. Υποχρεωτική σύνδεση των χρηματοδοτήσεων με περιβαλλοντικά κριτήρια για όλα τα κράτη μέλη.
2. Ουσιαστικό και αναπόσπαστο τμήμα της Κ.Α.Π. θα πρέπει να αποτελέσει η ανάπτυξη της αγροτικής υπαίθρου έχοντας ως στόχο την αειφορία.
3. Η Κ.Α.Π. θα πρέπει να αποτελεί αντικείμενο ενός περιεκτικού στρατηγικού περιβαλλοντικού σχεδιασμού.

Νέοι σκοποί για την Κ.Α.Π. και πώς θα επιτευχθούν

Με βάση τα παραπάνω, οι νέοι σκοποί τους οποίους θα πρέπει να υιοθετήσει η Κ.Α.Π. είναι:

- Διαχείριση της αγροτικής υπαίθρου προς όφελος των ανθρώπων και της φύσης.
- Ομαλή προσφορά αγαθών σε λογικές τιμές.
- Υψηλή ποιότητα γεωργικών προϊόντων.

- Παραγωγή υγιεινών αγροτικών προϊόντων.
- Λογικά έσοδα για τους παραγωγούς.
- Στήριξη της απασχόλησης στην αγροτική υπαίθρο.
- Συνεισφορά στην οικονομία των αγροτικών περιοχών.
- Ισότιμη διακίνηση των αγροτικών προϊόντων.

Η υλοποίηση των σκοπών αυτών θα επιτευχθεί μέσα από τη:

- Μείωση της χρήσης των αγροχημικών ουσιών και της εργασίας στα εντατικά συστήματα παραγωγής, σε συνδυασμό με τη διατήρηση των εκτατικών συστημάτων.
- Σταθερή αύξηση της οργανικής γεωργίας και της εμπορίας των προϊόντων της.
- Αποφυγή των μεθόδων αύξησης της παραγωγής, οι οποίες απαιτούν υψηλές ποσότητες γεωργικών φαρμάκων, ορυκτών καυσίμων και λιπασμάτων, και οι οποίες οδηγούν στην υποβάθμιση της γεωργικής γης, έχουν αρνητική επίδραση στην ποιότητα των τροφίμων αλλά και προκαλούν κινδύνους για την υγεία, τη βιοποικιλότητα κ.λπ.
- Αποτροπή της εγκατάλειψης γεωργικών γαιών και της συρρίκνωσης του αγροτικού πληθυσμού.

Σύστημα ελεύθερης ή ελεγχόμενης αγοράς;

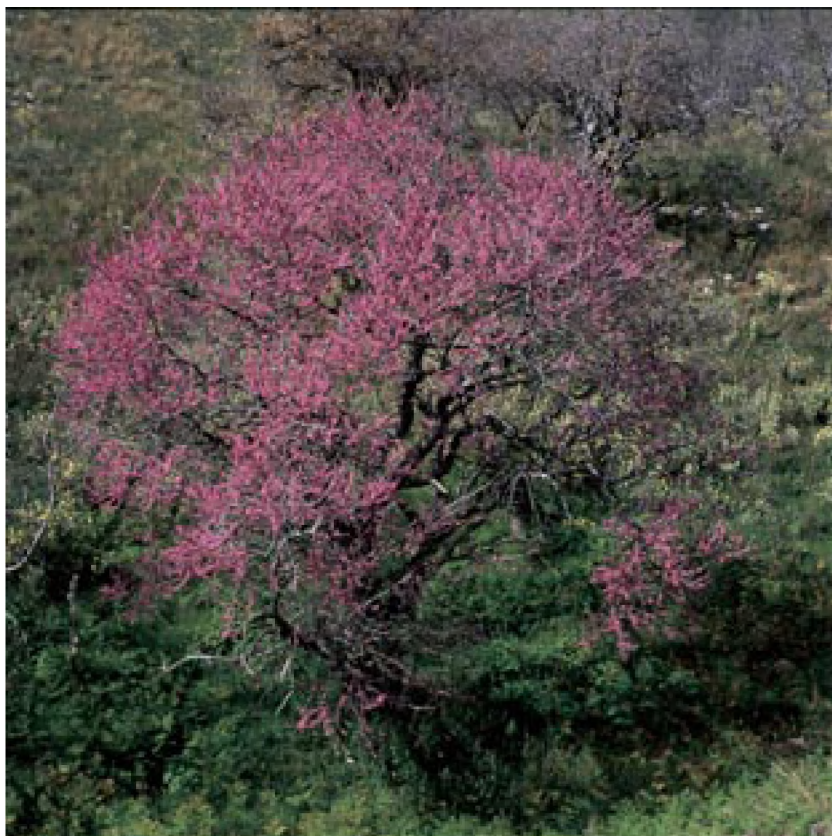
Σύμφωνα με τις απόψεις του Ευρωπαϊκού Γραφείου Περιβάλλοντος-ΕΕΒ σημασία δεν έχει η λειτουργία της αγοράς με οποιοδήποτε οικονομικό μοντέλο αλλά η επίτευξη των σκοπών που προαναφέρθηκαν. Παρόλα αυτά, λαμβάνοντας υπόψη την τάση να επικρατήσει σε παγκόσμιο επίπεδο το σύστημα της απελευθέρωσης των τιμών, καθίσταται επιβεβλημένη η υιοθέτηση των ακόλουθων μέτρων:

- Μείωση της στήριξης των τιμών.
- Περαιτέρω επέκταση του συστήματος απευθείας πληρωμών στον παραγωγό.
- Υιοθέτηση μιας ουσιαστικής πολιτικής για την ανάπτυξη της αγροτικής υπαίθρου.

Εκτός του μόνιμου χαρακτήρα, τον οποίο θα πρέπει να έχουν τα ανωτέρω μέτρα, θα πρέπει επίσης να παρέχεται οικονομική στήριξη στους παραγωγούς, μέσα από την εφαρμογή αγροπεριβαλλοντικών προγραμμάτων, για την οικονομική προστασία τους.

Χρηματοδοτικά μέσα για το περιβάλλον: **LIFE**

Φωτ. αρχείο ΕΚΒΥ / Α. Λογοθέτης

Τι είναι το LIFE;

Το LIFE είναι ένα χρηματοδοτικό μέσο που υποστηρίζει την πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον, όπως αυτή καθορίζεται στο 5ο Κοινοτικό Πρόγραμμα Δράσης, με τίτλο «Στόχος η Αειφορία». Υιοθετήθηκε το 1992 και κάλυπτε, τότε, την περίοδο 1992-1995. Το 1996 εκδόθηκε ένας αναθεωρημένος κανονισμός για την περίοδο 1996-1999, με συνολικό προϋπολογισμό 450 εκατομμύρια ECU. Το LIFE στοχεύει στη συγχρηματοδότηση δράσεων για τη διατήρηση της φύσης (LIFE - ΦΥΣΗ) όσο και άλλων δράσεων που αφορούν το περιβάλλον (LIFE - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ και LIFE - ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ).

LIFE - ΦΥΣΗ

Για τη διατήρηση ή/και αποκατάσταση των φυσικών τύπων οικοτόπων και των πληθυσμών ειδών χλωρίδας και πανίδας σε ικανοποιητική κατάσταση, απαιτούνται ειδικά έργα. Το χρηματοδοτικό μέσο LIFE - ΦΥΣΗ καλείται να συμβάλλει στην εφαρμογή των Κοινοτικών Οδηγιών για τα Πουλιά (79/409/ΕΟΚ) και τους Οικοτόπους (92/43/ΕΟΚ) και συγκεκριμένα, στη δημιουργία του πανευρωπαϊκού δικτύου προστατευόμενων περιοχών NATURA 2000. Το LIFE - ΦΥΣΗ έχει ενδεικτικό προϋπολογισμό 207 εκατομμύρια ECU, για την περίοδο 1996-1999, και είναι ανοικτό σε όλα τα φυσικά πρόσωπα που εδρεύουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, για προγράμματα στην επικράτεια των κρατών μελών. Για πρώτη φορά, η προκήρυξη του LIFE - ΦΥΣΗ για το έτος 1999, είναι επίσης ανοικτή στις υποψήφιες για ένταξη στην Ε.Ε. χώρες της Κεντρικής και Ανατολικής Ευρώπης.

LIFE - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Το LIFE - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ χρηματοδοτεί:

- α) δράσεις επίδειξης, τεχνικής υποστήριξης ή προώθησης με στόχο την υποβοήθηση της τοπικής αυτοδιοίκησης στην ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στον σχεδιασμό των χρήσεων γης,
- β) καινοτόμες δράσεις και δράσεις επίδειξης με στόχο την ενσωμάτωση της έννοιας της αειφόρου ανάπτυξης και της προστασίας του περιβάλλοντος στον τομέα της βιομηχανίας,
- γ) προπαρασκευαστικές δράσεις με στόχο την υιοθέτηση της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής και νομοθεσίας σε θέματα προστασίας και ολοκληρωμένης διαχείρισης των παράκτιων ζωνών, μείωσης των τοξικών και επικίνδυνων αποβλήτων, προστασίας των υδάτινων πόρων, ρύπανσης του αέρα, κλπ.

Το LIFE - ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ αν και ανοικτό σε κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, απευθύνεται κυρίως στον τομέα της βιομηχανίας και την τοπική αυτοδιοίκηση. Για την περίοδο 1996-1999 έχει ενδεικτικό προϋπολογισμό 207 εκατομμύρια ECU.

LIFE - ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

Το LIFE - ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ περιλαμβάνει τρεις τομείς για τη χρηματοδότηση ενεργειών σε Τρίτες Χώρες. Ειδικότερα χρηματοδοτεί:

- α) δράσεις τεχνικής υποστήριξης στην εγκαθίδρυση διοικητικών δομών για το περιβάλλον και στην ανάπτυξη περιβαλλοντικής πολιτικής και προγραμμάτων δράσης,

- β) δράσεις διατήρησης και αποκατάστασης τύπων οικοτόπων και απειλούμενων ειδών χλωρίδας και πανίδας,
 γ) δράσεις επίδειξης με στόχο την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης.

Όλες οι προτεινόμενες δράσεις πρέπει να εξυπηρετούν τις προτεραιότητες που έχουν αποφασισθεί στα πλαίσια εθνικών και διεθνών σχεδίων και προγραμμάτων δράσης π.χ. Σύμβαση της Βαρκελώνης, Πρόγραμμα Δράσης για τη Μεσόγειο, για τη Βαλτική, κ.λπ.

Το LIFE - TRITEΣ ΧΩΡΕΣ απευθύνεται κυρίως στη

δημόσια διοίκηση, παραμένει όμως ανοικτό και σε φυσικά πρόσωπα ή εταιρείες οποιασδήποτε νομικής υπόστασης. Το LIFE - TRITEΣ ΧΩΡΕΣ καταλαμβάνει το 5% του συνολικού προϋπολογισμού του LIFE.

Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις καταληκτικές ημερομηνίες υποβολής προγραμμάτων, τους φακέλους υποψηφιότητας, κ.λπ., μπορείτε να επισκεφθείτε τη σελίδα υποδοχής του LIFE στο Διαδίκτυο, <http://europa.eu.int/comm/life/home.htm>

Έργα συγχρηματοδοτούμενα από το LIFE-ΦΥΣΗ στην Ελλάδα

Στην Ελλάδα, επτά έργα βρίσκονται αυτή τη στιγμή σε εξέλιξη και άλλα τέσσερα πρόκειται να ξεκινήσουν από την έναρξη του νέου έτους, στα πλαίσια του χρηματοδοτικού μέσου LIFE - ΦΥΣΗ. Στον πίνακα που ακολουθεί παρουσιάζονται τα έργα τα οποία έχουν εγκριθεί και χρηματοδοτούνται για τα έτη 1996 έως και 1998. Η διάρκειά τους κυμαίνεται από 2 έως 4 έτη και έχουν συνολικό προϋπολογισμό 16 MECU.

	ΤΙΤΛΟΣ	ΑΝΑΔΟΧΟΣ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ
1	Ελληνικό Πρόγραμμα για την προστασία και διαχείριση του πληθυσμού και βιοτόπου της καφέ αρκούδας <i>Ursus arctos</i> -φάση 2	Αρκτούρος	1/1997-12/1999
9	Δράσεις για την προστασία του αιγαιόγλαρου στην Ελλάδα	Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία	3/1997-12/1999
9	Προστασία της λαγγόνας (<i>Phalacrocorax pygmaeus</i>) και της νανόχηνας (<i>Anser erythropus</i>) στην Ελλάδα	WWF-Ελλάς	1/1997-3/2000
6	Η μεσογειακή φώκια στην Ελλάδα: μέτρα προστασίας	Εταιρεία για τη Μελέτη και Προστασία της Μεσογειακής Φώκιας - Mom	1/1997-12/1999
1	Δράσεις διατήρησης και διαχείρισης σε 7 Ζώνες Ειδικής Προστασίας (ΖΕΠ) στην Ελλάδα	Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας - ΕΘΙΑΓΕ	1/1998-3/2001
9	Εφαρμογή διαχειριστικών σχεδίων στη Λιμνοθάλασσα της Πύλου και το Δέλτα του Ευρώτα	Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία	4/1997-9/2000
7	Διατήρηση του είδους <i>Canis lupus</i> και του οικοτόπου του στην Κεντρική Ελλάδα	Αρκτούρος	1/1998-12/2000
	Μέτρα διατήρησης του Φοινικόδασους του Βάι	Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας - Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων Υγροτόπων	1/1999-12/2001
1	Μέτρα διατήρησης του κινδυνεύοντος ψαριού <i>Ladigesocypris ghigii</i> (γκιζάνι)	Ελληνικό Κέντρο Θαλασσίων Ερευνών (ΕΚΘΕ) και Αναπτυξιακή Εταιρεία Δωδεκανήσου	2/1999-11/2002
9	Διατήρηση του είδους <i>Gypaetus barbatus</i> στην Ελλάδα	Μουσείο Φυσικής Ιστορίας της Κρήτης και Ελληνική Ορνιθολογική Εταιρεία	10/1998-12/2001
8	Εφαρμογή διαχειριστικού σχεδίου στο νότιο τμήμα του κόλπου της Κυπαρισσίας, περιοχή NATURA 2000 στη Δυτική Πελοπόννησο (Η δεύτερη πιο σημαντική θέση αναπαραγωγής της χελώνας <i>Caretta caretta</i> στη Μεσόγειο)	Σύλλογος Προστασίας Θαλάσσιας Χελώνας και Υπουργείο Γεωργίας	4/1998-12/2001

Από αυτό το τεύχος αρχίζουμε σύντομη παρουσίαση των εγκεκριμένων προγραμμάτων στα πλαίσια του χρηματοδοτικού μέσου LIFE-ΦΥΣΗ.

Ελληνικό πρόγραμμα για την προστασία και διαχείριση του πληθυσμού και βιοτόπου της καφέ αρκούδας *Ursus arctos*-Φάση 2

Περιγραφή: Το πρόγραμμα αυτό αποτελεί συνέχεια της πρώτης φάσης εκτέλεσης του αντίστοιχου προγράμματος κατά την περίοδο 1994-95. Αφορά τους δύο πυρήνες κατανομής του πληθυσμού της αρκούδας, σε απόσταση περίπου 200 χλμ. μεταξύ τους στις περιοχές Περιστέρι Πίνδου και στην ορεινή ζώνη της Ροδόπης, ΒΔ και ΒΑ της χώρας αντίστοιχα. Η συνολική έκταση που καταλαμβάνουν οι περιοχές αυτές είναι περίπου 9000 τετρ. χλμ., όπου απαντώνται 19 συνολικά περιοχές κοινωτικού ενδιαφέροντος του εθνικού καταλόγου προτεινόμενων περιοχών βάσει της Οδηγίας 92/43/ΕΟΚ

Στόχοι του έργου: Η αντιμετώπιση, στο μέτρο του δυνατού, του συνόλου των σημαντικότερων προβλημάτων που απειλούν την καφέ αρκούδα και τον βιότοπό της.

Αναμενόμενα αποτελέσματα: Έλεγχος της θνησιμότητας που προκαλείται από την ανθρώπινη παρουσία, αποτελεσματική φύλαξη, εξασφάλιση της ποιότητας του βιοτόπου, βελτίωση της εθνικής δασικής πολιτικής, βελτίωση του καθεστώτος αποζημιώσεων και τέλος αύξηση της ενημέρωσης του κοινού.

Δράσεις για την προστασία του αιγαιόγλαρου στην Ελλάδα

Περιγραφή: Στην Ελλάδα βρίσκεται το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού του αιγαιόγλαρου (*Larus audouinii*) της ανατολικής Μεσογείου και είναι ο τρίτος μεγαλύτερος στην Ευρώπη (τουλάχιστον 250 ζευγάρια). Το έργο αφορά 13 αποικίες του είδους κυρίως στα Δωδεκάνησα και τα Κύθηρα που συμπίπτουν με τις προτεινόμενες στο Δίκτυο NATURA 2000 περιοχές.

Στόχοι του έργου: Η αντιμετώπιση των σημαντικών απειλών που δέχεται το είδος, όπως η όχληση κατά τη διάρκεια της περιόδου αναπαραγωγής, η μείωση του αλιευτικού αποθέματος, ο ανταγωνισμός με το είδος *Larus cachinans* και τέλος η υποβάθμιση των βιοτόπων του.

Αναμενόμενα αποτελέσματα: Μακροπρόθεσμα ο αιγαιόγλαρος θα προστατευθεί βάσει διαχειριστικών σχεδίων που θα εφαρμοστούν στις περιοχές του έργου, του οποίου τελικό προϊόν θα είναι η προετοιμασία Προεδρικών Διαταγμάτων για τις συγκεκριμένες περιοχές.

**Προστασία
της λαγγόνας
(*Phalacrocorax
pygmaeus*)
και της νανόχηνας
(*Anser erythropus*)
στην Ελλάδα**

Φωτ.: Θ. Ναζήριδης

Περιγραφή: Η λαγγόνα χαρακτηρίζεται παγκοσμίως ως απειλούμενο είδος (13000 ζευγάρια) και ως ευάλωτο σε ευρωπαϊκό επίπεδο (6500 ζευγάρια). Η Ελλάδα είναι το μοναδικό κράτος της ΕΕ όπου το είδος υπάρχει σε σημαντικό αριθμό (600 ζευγάρια).

Αντιστοίχως, η νανόχηνα χαρακτηρίζεται ως απειλούμενο και ευάλωτο είδος με λιγότερο από 2500 ζευγάρια παγκοσμίως. Η εντυπωσιακή μείωση του πληθυσμού της οφείλεται κυρίως σε διαφοροποιήσεις του βιοτόπου ξεχειμωνιάσματος του πληθυσμού. Η Ελλάδα και η Φιλανδία είναι τα μόνα κράτη μέλη της ΕΕ όπου πληθυσμοί (140 και 50 ζευγάρια αντίστοιχα) συναντούνται κατά τη χειμερινή περίοδο. Το έργο αφορά τις περιφέρειες Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, Κεντρικής Μακεδονίας, Δυτικής Μακεδονίας και Ηπείρου.

Φωτ.: Γ. Χανδρινός

Στόχοι του έργου: Η αντιμετώπιση των σημαντικότερων κινδύνων για τα δύο είδη. Αναλυτικότερα, η αποφυγή περαιτέρω υποβάθμισης και απώλειας των βιοτόπων, η ελάττωση οποιαδήποτε όχλησης, η μείωση της θνησιμότητας οφειλόμενη σε παράνομο κυνήγι, η προστασία και διατήρηση μακροπρόθεσμα των φυσικών οικοτόπων, η διασφάλιση και συνέχιση των μέτρων προστασίας πέρα από τα όρια του συγκεκριμένου έργου.

Αναμενόμενα αποτελέσματα: Δημιουργία και αποκατάσταση βιοτόπων κατάλληλων για τη λαγγόνα, αποφυγή παράνομων παρεμβάσεων στους βιοτόπους μέσω φύλαξης, καταγραφή μέτρων προς ένταξη στα εθνικά μέτρα δράσης, αύξηση της ευαισθητοποίησης του κοινού, ανάπτυξη στενής συνεργασίας με το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ.

**Η μεσογειακή
φώκια
στην Ελλάδα:
Μέτρα προστασίας**

Περιγραφή: Στην Ελλάδα βρίσκεται ο μεγαλύτερος πληθυσμός μεσογειακής φώκιας σε όλη την Ευρώπη, του οποίου το επίπεδο είναι αβέβαιο. Το έργο αφορά τη διατήρηση της μεσογειακής φώκιας στο Ιόνιο, τα Δωδεκάνησα, το Ανατολικό Αιγαίο και στις Κυκλάδες.

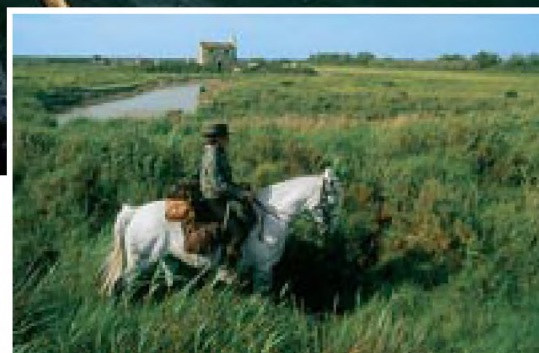
Στόχοι του έργου: Η μείωση των κυριοτέρων κινδύνων παράλληλα με την προστασία των σημαντικών βιοτόπων του είδους, μέσω παρακολούθησης των βιοτόπων, διατύπωσης μιας διαχειριστικής στρατηγικής για κάθε μια από τις τέσσερις περιοχές, ενημέρωσης του κοινού και διαχειριστικών σχεδίων καθώς και προστασίας με τη θέσπιση Ειδικών Ζωνών Διατήρησης.

Αναμενόμενα αποτελέσματα: Αντιστροφή της υποβάθμισης του είδους στην Ελλάδα και προώθηση και εφαρμογή αποτελεσματικών μέτρων προστασίας σημαντικών βιοτόπων της μεσογειακής φώκιας.

Παραδοσιακό ψάρεμα στη λιμνοθάλασσα Etang de l' Or, Γαλλία , Φωτ. TdV/ B. Pambour

Ιππικός τουρισμός στον ποταμό Rhone, Γαλλία, Φωτ. TdV/ B. Pambour

3η Πανευρωπαϊκή Συνάντηση των Συμβαλλόμενων Μερών της Σύμβασης Ραμσάρ

Στη Ρίγα της Λετονίας πραγματοποιήθηκε η 3η πανευρωπαϊκή συνάντηση των συμβαλλόμενων μερών της Σύμβασης Ραμσάρ, από 3 έως 6 Ιουνίου 1998. Στη συνάντηση μετείχαν εκπρόσωποι ευρωπαϊκών χωρών που είναι μέλη της Σύμβασης, εκπρόσωποι διακρατικών οργανισμών καθώς επίσης και εκπρόσωποι μη κρατικών οργανώσεων (εθνικών και διεθνών). Τους συμμετέχοντες στη συνάντηση απασχόλησαν ζητήματα που αφορούν την προστασία, τη διατήρηση και την αειφορική χρήση των υγροτόπων της Ευρώπης.

Οι θεματικές και τεχνικές ενότητες της συνάντησης ήταν οι ακόλουθες:

- Τεχνική Ενότητα 1: Διασυνοριακές συνεργασίες κρατών.
- Τεχνική Ενότητα 2: Εθνική και περιφερειακή πολιτική για τους υγροτόπους.
- Τεχνική Ενότητα 3: Διαχείριση ευρωπαϊκών υγροτόπων - Ο ρόλος της αποκατάστασης και της ανόρθωσης.
- Τεχνική Ενότητα 4: Οικονομικές και τεχνικές δυνατότητες για τη διαχείριση και την αειφορική χρήση των υγροτόπων.
- Θεματική Ενότητα 1: Παγκόσμια Συνδιάσκεψη των Συμβαλλόμενων Μερών της Σύμβασης Ραμσάρ στην Κόστα-Ρίκα, τον Μάιο του 1999.

Την Ελλάδα εκπροσώπησε η κ. Δήμητρα Σπάλα (ΥΠΕΧΩΔΕ). Συμμετείχαν επίσης ο κ. Σ. Χατζηγιαννάκης (ΕΚΒΥ) καθώς και οι Θ. Παπαγιάννης (συντονιστής του έργου MedWet) και Ν. Κόντος (μέλος της Γραμματειακής Μονάδας MedWet). Στη συνεδρία της Τεχνικής Ενότητας 3 ο κ. Σ. Χατζηγιαννάκης εισηγήθηκε το θέμα «Αποκατάσταση της λίμνης Κάρλας - ένας "χαμένος" υγρότοπος».

Στο περιθώριο των εργασιών της ευρείας συνάντησης διοργανώθηκε άτυπη συνάντηση με θέμα: «Εφαρμογή της Στρατηγικής για τους Μεσογειακούς Υγροτόπους». Σε αυτή μετείχαν εκπρόσωποι των ευρωπαϊκών κρατών της Μεσογείου, διεθνείς και εθνικοί οργανισμοί (κρατικοί και μη), ο συντονιστής του έργου MedWet κ. Θ. Παπαγιάννης και ο κ. Ν. Κόντος. Το πρόγραμμα της συνάντησης περιελάμβανε:

- 1.** Ενημέρωση για την πρώτη συνάντηση της Μεσογειακής Επιτροπής Υγροτόπων-MedCom στη Θεσσαλονίκη, από την κ. Δήμητρα Σπάλα (ΥΠΕΧΩΔΕ). Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στον ρόλο που καλείται να παίξει η Μεσογειακή Επιτροπή Υγροτόπων, στην εφαρμογή της Μεσογειακής Στρατηγικής, στα πορίσματα και στις προτεραιότητες της πρώτης συνάντησης.
 - 2.** Ενημέρωση των συμμετεχόντων για τις τρέχουσες δραστηριότητες του MedWet και ειδικότερα για το πρόγραμμα MedWet 3 (Tour du Valat, κ. J.P.Taris), το πρόγραμμα MedWet 4 (Πρόγραμμα Ραμσάρ-Danone-Evian, Tour du Valat κ. C. Perennou) και τις δραστηριότητες της Γραμματειακής Μονάδας της Συντονιστικής Ομάδας MedWet (EKBY, κ. Ν. Κόντος).
 - 3.** Παρουσίαση του προγράμματος δράσης 1998-2000, από τον κ. Θύμιο Παπαγιάννη, με ιδιαίτερη έμφαση στις ακόλουθες θεματικές ενότητες:
- Προτεραιότητες που έχουν γίνει αποδεκτές από τη MedCom1, οι οποίες είναι:
 - ✓ Ενδυνάμωση του δικτύου MedWet.
 - ✓ Χρήση των μεθόδων-προσεγγίσεων που αναπτύχθηκαν στα προγράμματα MedWet.
 - ✓ Εκστρατεία πληροφόρησης για το 2000 (Υγρότοποι και Άνθρωποι στη Μεσόγειο).
 - ✓ Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και υγρότοποι.
 - ✓ Ενθάρρυνση της αειφορικής χρήσης των υγροτοπικών πόρων.
 - ✓ Βελτίωση της γνώσης για τους υγροτόπους και ευρεία διάδοση αυτής.
 - ✓ Συνεργασία με χώρες της Β. Αφρικής για την ίδρυση Κέντρου Υγροτόπων στην περιοχή.
 - Δίκτυο περιοχών MedWet (υπάρχουν ήδη 25 περιοχές όπου αναπτύχθηκαν ή σχεδιάζεται να αναπτυχθούν δραστηριότητες σε 13 χώρες της Μεσογείου). Σ' αυτές τις περιοχές μπορούν να εφαρμοσθούν προσεγγίσεις που αναπτύχθηκαν στο MedWet και σχετίζονται με απογραφή και χαρτογράφηση υγροτόπων, εφαρμογή της Μεσογειακής Στρατηγικής, καθώς επίσης και με τη σύνταξη διαχειριστικών σχεδίων για τις 25 περιοχές.
 - Αποτελεσματικότητα της εφαρμογής των δραστηριοτήτων MedWet.
 - Δυνατότητα επικοινωνίας των μελών του δικτύου MedWet.
 - Κυριότερα πεδία άσκησης δραστηριοτήτων του MedWet.
 - Πιθανές πηγές ενίσχυσης και χρηματοδότησης.

Και άλλα κράτη υπέγραψαν τη Σύμβαση Ραμσάρ

Διευρύνθηκε ο κατάλογος με τα συμβαλλόμενα κράτη που μετέχουν στη Σύμβαση Ραμσάρ για την προστασία των υγροτόπων. Συγκεκριμένα, από την άνοιξη του 1998 συμμετέχουν και τα κράτη Λουξεμβούργο, Μπελίζ και Συρία. Σημειώνεται ότι για να υπογράψει ένα κράτος τη Σύμβαση Ραμσάρ πρέπει να προτείνει τουλάχιστον έναν υγρότοπο της επικράτειάς του, που θα περιληφθεί στον Κατάλογο των Υγροτόπων Διεθνούς Σημασίας. Σημειώνεται επίσης ότι σύμφωνα με τη Σύμβαση τα συμβαλλόμενα κράτη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προστατεύουν όχι μόνο τους διεθνούς σημασίας υγροτόπους αλλά όλους τους υγροτόπους της επικράτειάς τους.

Εκτός από τα νέα κράτη που υπέγραψαν τη Σύμβαση, ορισμένα από τα ήδη συμβληθέντα πρότειναν και άλλους υγροτόπους της επικράτειάς τους ως Υγροτόπους Διεθνούς Σημασίας. Έτσι, η Μεγάλη Βρετανία με τους 10 νέους υγροτόπους έφθασε τους 114, η Σλοβακία πρότεινε άλλους 4 και έχει συνολικά 12, ενώ η Γαλλία πρότεινε τον 18ο υγρότοπό της, η Δημοκρατία της Κορέας τον 2ο και η Κόστα Ρίκα τον 7ο.

Δίκτυα Ομάδων Ειδικών Επιστημόνων

Δίκτυα στα οποία συμμετέχουν ειδικοί επιστήμονες έχουν δημιουργηθεί, με σκοπό τη διάθεση πληροφοριών και συμβουλών και την υποστήριξη των δράσεων και προγραμμάτων των Διεθνών Υγροτόπων (Wetlands International).

Συνολικά υπάρχουν 21 τέτοια Δίκτυα, από τα οποία τα 14 ασχολούνται με συγκεκριμένες ταξινομικές κατηγορίες υδροβίων και παρυδάτιων πουλιών και 7 με θέματα υγροτόπων και υδρόβιων πουλιών. Ορισμένα από αυτά είναι προσπελάσιμα στις κάτωθι ηλεκτρονικές διευθύνσεις:

Απειλούμενα Είδη

<http://www.greenchannel.org/wwt/twsq/about.htm>

Εκπαίδευση και ευαισθητοποίηση κοινού

<http://www.greenchannel.com/wwt/>

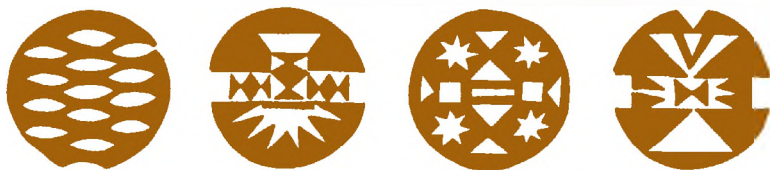
Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Ζωνών

Πραγματοποιήθηκε στη Λισσαβώνα στις 10 και 11 Ιουνίου 1998 συνάντηση εργασίας με αντικείμενο το Πανευρωπαϊκό Πρόγραμμα Επίδειξης για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση της Παράκτιας Ζώνης. Στη συνάντηση συμμετείχαν οι συντονιστικές ομάδες εκτέλεσης έργων επίδειξης από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην Ελλάδα εκπονούνται έξι τέτοια έργα, ένα από τα οποία είναι το έργο «Συντονισμένες Δράσεις για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση της Παράκτιας Ζώνης του Στρυμονικού Κόλπου», που εκπονείται από το Ινστιτούτο Αλιευτικής Ερευνας (ΙΝΑΛΕ) και το ΕΚΒΥ.

Σκοπός της συνάντησης ήταν η ενημέρωση για την πορεία εκτέλεσης των έργων σε όλη την Ευρώπη (LIFE & TERRA), καθώς και η επεξεργασία και προώθηση ειδικών θεμάτων με τη βοήθεια των εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το ΕΚΒΥ παρουσίασε τα στάδια του έργου του Στρυμονικού Κόλπου, που υλοποιήθηκαν και μεταξύ άλλων τονίσθηκε η ολοκλήρωση της καταγραφής της υφιστάμενης κατάστασης με τη συγκέντρωση στοιχείων για τη χλωρίδα, τη βλάστηση και την πανίδα της περιοχής, για τις ανθρώπινες δραστηριότητες, καθώς και για την πλήρη χαρτογράφηση του χερσαίου και θαλάσσιου τμήματος. Επισημάνθηκε η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων δημόσιων υπηρεσιών μέσα από τη λειτουργία της Επιτροπής Συντονισμού Δράσεων (ΕΣΔ), καθώς και η έμφαση που έχει δοθεί στην ενημέρωση για το πανευρωπαϊκό πρόγραμμα και τις αξίες και λειτουργίες της παράκτιας ζώνης, μέσω ειδικών εκδόσεων και κυρίως με την ίδρυση του Κέντρου Πληροφόρησης για την Παράκτια Ζώνη του Στρυμονικού Κόλπου και του Κόλπου της Ιερισσού.

Στο πλαίσιο της υπάρχουσας δομής επικοινωνίας μεταξύ των συντονιστών των διαφόρων προγραμμάτων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, έχουν πραγματοποιηθεί αρκετές συναντήσεις έως τώρα, κυρίως στις Βρυξέλλες. Πέραν της ενεργού συμμετοχής επιχειρείται η σύνδεση των γνώμων των συντονιστών των προγραμμάτων με τη γνώμη των εμπειρογνομόνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τη διαμόρφωση των τελικών εκθέσεων και την προώθηση διαφόρων θεμάτων όπως: η πολιτική της ΕΕ για την παράκτια ζώνη, η νομοθεσία, οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων και η ενδοτομεακή συνεργασία, η τεχνολογία, η πληροφόρηση, η ενίσχυση της συμμετοχής των αρμόδιων υπηρεσιών, κ.λπ. Η συνάντηση της Λισσαβώνας συνετέλεσε στην ενίσχυση της συνεργασίας αυτής και το πνεύμα που επικρατεί καθόλη τη διάρκεια του πανευρωπαϊκού προγράμματος αποτελεί ελπίδα για τη θεσμοθέτηση και εφαρμογή μέτρων προς την αειφορική διαχείριση της παράκτιας ζώνης.

Σ Ε Ν Ε Γ Α Λ Η

2η Διεθνής Συνάντηση για τους Υγροτόπους

Τον προσεχή Νοέμβριο, από τις 8 έως τις 14, θα πραγματοποιηθεί η 2η Διεθνής Συνάντηση για τους Υγροτόπους, στο Ντακάρ, πρωτεύουσα της Σενεγάλης. Οι κύριοι φορείς διοργάνωσης είναι οι Διεθνείς Υγρότοποι (Wetlands International), η Διεθνής Ένωση για την Προστασία της Φύσης (IUCN), το Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση (WWF) και το Υπουργείο Περιβάλλοντος της Σενεγάλης. Την υποστήριξή τους έχουν ήδη εκφράσει και άλλοι οργανισμοί, όπως το Γραφείο Ραμσάρ και εκπρόσωποι των γραφείων άλλων διεθνών συμβάσεων.

Στη συνάντηση θα συναντηθούν ειδικοί επιστήμονες, διαχειριστές και υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων για την προστασία και διαχείριση των υγροτόπων, εκπρόσωποι επιστημονικών και κοινωνικών οργανώσεων, με σκοπό την ανάλυση και επεξεργασία των σύνθετων θεμάτων προστασίας των υγροτόπων στην Αφρική, αλλά και σε όλο τον κόσμο. Παράλληλα, στο πλαίσιο της συνάντησης θα διεξαχθεί και η 1η Συνεδρίαση του Διοικητικού Συμβουλίου των Διεθνών Υγροτόπων (1st Board Meeting of Wetlands International).

Το πρόγραμμα της συνάντησης περιλαμβάνει τεχνικές συναντήσεις εργασίας, αλλά και παρουσιάσεις ερευνητικών αποτελεσμάτων. Οι κύριες θεματικές ενότητες είναι:

- Στρατηγική για την αειφορική χρήση των υγροτόπων.
- Στρατηγική για την προστασία των μεταναστευτικών πουλιών.
- Συντονισμένες δράσεις για τη διαχείριση των υδατικών πόρων.
- Απογραφή και παρακολούθηση υγροτόπων, με έμφαση σε τεχνικές παρακολούθησης για τους αφρικανικούς υγροτόπους.
- Μηχανισμοί ενεργοποίησης χρηματοδοτικών μέσων για την αειφορική χρήση των υγροτοπικών πόρων.

Σε όλα τα θέματα θα γίνει προσπάθεια σύνδεσης με την ισχύουσα νομοθεσία, σε παγκόσμιο ή εθνικό επίπεδο, αλλά και την πολιτική που ασκείται έως τώρα για την προστασία των υγροτόπων, των ειδών και των ενδιατημάτων τους.

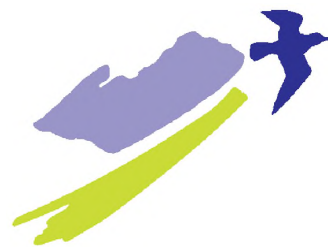
Επίσης, αντικείμενο της συνάντησης θα αποτελέσει η εξεύρεση κατάλληλων μέσων και πρακτικών για την ενεργοποίηση του τοπικού πληθυσμού και την ενδυνάμωση της ευαισθητοποίησής του.

Για περισσότερες πληροφορίες, στην ηλεκτρονική σελίδα: <http://www.wetlands.agro.nl>

ΣΥΜΒΑΣΗ ΡΑΜΣΑΡ

Εθνικές Αναφορές για τους Υγροτόπους

Τα συμβαλλόμενα μέρη της Σύμβασης Ραμσάρ, προετοιμάζουν εθνικές αναφορές για τους υγροτόπους, οι οποίες θα παρουσιασθούν και θα συζητηθούν στη 7η Συνάντηση των Συμβαλλομένων Μερών (COP7) στο Σαν-Χοσέ, της Κόστα Ρίκα το Μάιο του 1999. Όλες οι εθνικές αναφορές που θα υποβληθούν στο Γραφείο Ραμσάρ, ακολουθούν τη νέα βελτιωμένη μορφή αναφοράς, η οποία υιοθετήθηκε στην τελευταία συνάντηση των συμβαλλομένων μερών (COP6) στο Μπρισμπαϊν της Αυστραλίας, το 1995. Η περίοδος αναφοράς των εκθέσεων αναφέρεται στο διάστημα μεταξύ της προηγούμενης Συνόδου των συμβαλλομένων μερών Ραμσάρ, δηλαδή από το 1995 έως και την 30 Ιουνίου 1998. Η καταληκτική ημερομηνία υποβολής των εθνικών αναφορών είναι η 1η Σεπτεμβρίου 1998.

Την προετοιμασία της εθνικής έκθεσης της Ελλάδας προς το Γραφείο Ραμσάρ έχει αναλάβει το Τμήμα Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος του ΥΠΕΧΩΔΕ, σε συνεργασία με άλλα συναρμόδια Υπουργεία, το ΕΚΒΥ και σχετικούς φορείς (περιβαλλοντικές οργανώσεις, κ.λπ.).

Τα περιεχόμενα και η δομή της έκθεσης ακολουθούν το Στρατηγικό Σχέδιο Ραμσάρ, το οποίο δίνεται ακολούθως:

Στρατηγικό Σχέδιο Ραμσάρ

- ✓ **Γενικός Σκοπός 1**
Η πορεία προς μια παγκοσμιοποίηση των μελών της Σύμβασης.
- ✓ **Γενικός Σκοπός 2**
Η επίτευξη της συνετής χρήσης των υγροτόπων με την

εφαρμογή και περαιτέρω ανάπτυξη των προδιαγραφών συνετής χρήσης Ραμσάρ.

- ✓ **Γενικός Σκοπός 3**
Η αύξηση της ενημέρωσης για τις αξίες και λειτουργίες των υγροτόπων σε όλον τον κόσμο και σε όλα τα επίπεδα.
- ✓ **Γενικός Σκοπός 4**
Η ενίσχυση της ικανότητας των ιδρυμάτων σε όλα τα κράτη μέλη να επιτύχουν διατήρηση και συνετή χρήση των υγροτόπων.
- ✓ **Γενικός Σκοπός 5**
Η εξασφάλιση της διατήρησης όλων των υγροτοπικών περιοχών που εντάσσονται στον κατάλογο των Υγροτόπων Διεθνούς Σημασίας.
- ✓ **Γενικός Σκοπός 6**
Η κατάδειξη στον κατάλογο Ραμσάρ εκείνων των υγροτόπων στους οποίους εφαρμόζονται τα κριτήρια της Σύμβασης και ιδιαίτερα εκείνων των τύπων υγροτόπων που η αντιπροσώπευσή τους είναι χαμηλή καθώς και των διασυννοριακών υγροτόπων.
- ✓ **Γενικός Σκοπός 7**
Η κινητοποίηση της διεθνούς συνεργασίας και της οικονομικής βοήθειας για τη διατήρηση και συνετή χρήση των υγροτόπων σε συνεργασία με άλλες συμβάσεις και υπηρεσίες τόσο κρατικές όσο και μη κρατικές.
- ✓ **Γενικός Σκοπός 8**
Η παροχή των απαιτούμενων θεσμικών μηχανισμών και πόρων προς τη Σύμβαση.

Α Μ Φ Ι Β Ι Ο Ν

Τεύχος 20, Μάιος 1998
Διμηνιαία έκδοση του ΕΚΒΥ ISSN 1106 - 3866

Ταχυδρομική διεύθυνση:

Μουσείο Γουλανδρή Φυσικής Ιστορίας
Ελληνικό Κέντρο Βιοτόπων - Υγροτόπων

14ο χλμ Θεσσαλονίκης - Μηχανιώνας, 570 01 Θέρμη,
τηλ. (031) 473.320, 473.432, 475.604 - φαξ: (031) 471.795

Υπεύθυνη Έκδοσης: Μαρία Κατσακιώρη

Συντακτική Επιτροπή: Μαρία Κατσακιώρη, Σπύρος Ντάφης

Σ' αυτό το τεύχος συνεργάστηκαν:

Μαρία Αναγνωστοπούλου, Νίκος Κόντος, Μαρία

Παπαγεωργίου, Δημήτρης Παπαδήμος, Εύα

Παπαστεργιάδου, Κυριάκος Σκορδάς

Φωτ. εξωφύλλου: Λιμνοθάλασσα Καλογριάς, Λ. Λογοθέτης
Σχέδια: Πασχάλης Δουγαλής

Φωτοστοιχειοθεσία - Εκτύπωση: ANIMA GRAPHICS

Υιοί Α. Υφαντή Ο.Ε., Φραγκίνη 9, 546 24 Θεσσαλονίκη

Κείμενα και φωτογραφίες που αποστέλλονται για δημοσίευση στο περιοδικό δεν επιστρέφονται. Επιτρέπεται η αναδημοσίευση, η αναπαραγωγή ή η μετάδοση με οποιοδήποτε οπτικοακουστικό μέσο του περιεχομένου του ΑΜΦΙΒΙΟΝ μόνο εφόσον γίνεται αναφορά στην πηγή.

